

2012-03-27

LS 1110-1404

LS 1103-0308

LS 1105-0671

Landstingsstyrelsen, ärende 12

Årsredovisning år 2011 för Stockholms läns landsting

Stockholmsregionen har under de senaste fyra åren haft en rekordstor inflyttning. Trenden för 2012 visar på fortsatt stark befolkningsökning. Den starka befolkningsökningen ställer stora krav på investeringar i en utbyggd infrastruktur i Stockholmsregionen – inom landstingets ansvarsområde gäller det såväl inom kollektivtrafiken som hälso- och sjukvården. För att säkra en trygg utveckling för Stockholmarnas sjukvård och kollektivtrafik borde brett förankrade åtgärder vidtas som säkrar en långsiktig finansiering av de nödvändiga investeringarna och att skattebetalarnas pengar verkligen går till en ökad kvalitet i hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken.

Ett mer målmedvetet arbete borde under 2011 ha startats för att effektivisera all landstingsverksamhet i syfte att få ut mer kvalitet för skattebetalarnas pengar: Genom smartare arbetsformer, bättre styrsystem, stärkt upphandlingskompetens och bättre ledarskap finns en stor potential till förbättrad effektivitet att hämta hem inom såväl hälso- och sjukvården som inom kollektivtrafiken. Åtgärder hade behövt vidtas för att kraftigt reducera byråkratin inom landstingets samtliga förvaltningar. Väldigt lite har skett.

En positiv utveckling för landstinget under de närmaste mandatperioderna skulle vinna på ett genomarbetat långsiktigt program för avbyråkratisering, utveckling, finansiering och effektivisering med bred politisk förankring. Vidare behöver ett samlat grepp tas över landstingets investeringar i syfte att skapa ordning och reda i den bristfälliga planering som för närvarande råder och större klarhet skapas rörande arbetet med Framtidens hälso- och sjukvård.

Landstinget hade under 2011 också behövt en politisk ledning som mer aktivt verkar för att regeringen ska föra en politik för en positiv utveckling i Stockholmsregionen. Initiativ borde ha tagits för att ge Södertörns högskola universitetsstatus och ökade statliga FoUU-resurser. De medel om 700 miljoner kronor som inbetalats i trängselskatter men inte kommit tillbaka till Stockholmsregionen borde under 2011 ha återförts till regionen. Landstingets politiska ledning borde under året också ha ansökt hos regeringen om att Stockholmsregionen ska få bilda ett regionparlament – Region Stockholm.

Regionens roll som landets tillväxtmotor har länge varit ohotad – kanske är det därför som nuvarande politiska ledning för landstinget. Men bostadsbristen och en allt-

2012-03-27

LS 1110-1404

LS 1103-0308

LS 1105-0671

mer besvärande trängsel i kollektivtrafiken riskerar nu att hämma utvecklingen. Tunnelbanan har slagit i kapacitetstaket i de centrala snitten och behöver byggas ut. I initiativ till en samlad utbyggnadsstrategi borde ha tagit av den politiska majoriteten, men den politiska viljan har saknats. Med ny kapacitetsstark kollektivtrafik avlastas inte bara befintligt system utan det skapar också möjligheter för nya bostads- och arbetsplatsområden. Nacka kommun har t.ex. ambitiösa planer på 40 000 nya bostäder som förutsätter en tunnelbaneutbyggnad. På samma vis behöver Hagastaden och området kring Nya Karolinska de fördelar som en utbyggd tunnelbana kan ge. Inte minst är det viktigt för det forsknings- och utvecklingskluster kring Life Science som förhoppningsvis växer fram i området. Kapacitetsstark trafik möjliggör både tät bostadsbebyggelse, företagsetableringar och skapar snabba transporter till arbete och studier.

Mot den bakgrunden borde landstinget under 2011 ha agerat mer kraftfullt för att förmå regeringen att ta ett delat ansvar för angelägna investeringar i infrastrukturen i Stockholmsregionen.

Den moderatledda majoritetens tillkortakommanden rörande kollektivtrafikens ekonomi är oroande. Biljettpriserna i SL-trafiken höjdes kraftigt under året för att komma tillrätta med ett stort prognostiserat underskott. Trots detta blir underskottet för SL och färdtjänstverksamheten betydande. Det är oroväckande och något som den moderatledda majoriteten verkar blunda inför. Resandet utvecklas svagt positivt men resandeökningen är något lägre än sysselsättningsökningen. Kostnaderna ökar också långt snabbare och produktiviteten sjunker.

Majoriteten misslyckas därmed återigen med sin allra viktigaste uppgift – att investera i rätt projekt som kan ge nya betalande resenärer. Den negativa utvecklingen där ständigt ökande kostnader för trafiken bara ger måttliga resandeökningar måste brytas. Istället så måste kollektivtrafiken vinna marknadsandelar från bilismen på ett sätt som både gagnar miljön och kollektivtrafikutbyggnaders långsiktiga finansiering. Kapacitet och samhällsnytta måste stå i fokus. Varje skattekrona måste satsas där den gör mest nytta.

Vi kan också konstatera att uppsatta mål om punktlighet och kundnöjdhet inte nås. Framförallt ökar missnöjet med trängseln i tunnelbanan. Det uppenbart att det krävs en strategi för utbyggd tunnelbana.

Underskottet i färdtjänsten är mycket alarmerande. Inte minst eftersom prognosen länge visade på ett långt mindre underskott. Den ekonomiska styrningen och kontrollen måste ha brutit och måste omgående stärkas. Det är inte rimligt med skillnader om nästan 30 miljoner kronor mellan prognos och utfall på så kort tid.

Waxholmsbolaget uppvisar en ekonomi i balans. Mot den bakgrunden kan man undra varför det är så angeläget för majoriteten att skapa oro i verksamheten genom att

2012-03-27

LS 1110-1404

LS 1103-0308

LS 1105-0671

driva på för ett oklart uppdrag om att upphandla ett så kallat helhetsansvar för sjötrafiken.

Inom hälso- och sjukvården tvingas vi återigen konstatera att stockholmarna går miste om cirka 100 miljoner kronor från kömiljarden. Detta då landstinget inte någon månad under 2011 klarade av kraven på att ge behandling i tid. Trots dessa vårdköer visar Hälso- och sjukvårdsnämnden på ett ekonomiskt överskott på 497 miljoner kronor. Vi Socialdemokrater hade hellre sett att den politiska majoriteten ägnat sig åt att sig åt använda de pengar som finns åt att behandla de 1 974 stockholmare som har väntat längre än 90 dagar på att få bli friska.

Den generella nöjdheten bland invånarna i Stockholms län förefaller öka något. Men studerar man nöjdheten bland patienterna utifrån resultatet som patientenkäten ger, så framträder ett annat mönster. För trots att den generella nöjdheten ökar så råder det fortfarande stora skillnader i kvalitet och bemötande. De patienter med störst nöjdhet, och som helt och hållet skulle rekommendera sin husläkarmottagning till andra, är Lidingö, Danderyd, Värmdö och Österåker. De minst nöjda patienterna bor i Rinkeby-Kista, Sundbyberg, Skärholmen och Upplandsbro.

Det finns stora skillnader mellan socioekonomiska områden i Stockholms län. Detta går det inte att blunda för. Vi Socialdemokrater lyfte dessa risker innan vårdvalet infördes 2008. Redan ett år efter införandet kunde vi konstatera att de vårdcentraler och husläkarmottagningar som förlorat var de som låg i de mest socialekonomiskt utsatta områdena i länet. Föga förvånande är det samma områden som fortfarande återfinns bland bottennoteringarna. Dessa omständigheter illustrerar behovet av radikal förändring av det rådande ersättningssystemet i vårdvalet, men några sådana initiativ togs inte heller under 2011 av landstingets politiska majoritet.